

Kur'anı Anlayamayız Anlayışı

– Hasan K · 15 Aralık 2015

Kur'an'ı anlamada bugün en büyük problemlerden biri; onun herkes tarafından anlaşılamayacağı, ancak özel kişilerin anlayışı, kavrayışı ve aracılığı ile anlamının mümkün olabileceği, aksinin ise kişiyi sapıklığa götüreceği öngörüsünün toplumda yaygın ve yerleşik bir kanaat olmasıdır.

Kur'an'ı anlayamayız anlayışı, Kur'an'ı anlamının önündeki en büyük engellerden biridir. Kur'an a karşı, böyle bir anlayışa sahip olmaktan daha büyük bir yanlış olamaz. Adeta, Kur' anın bütün işlevini sıfıra indirgeyen, insanla Kur'an arasındaki bütün ilişkileri koparan, akli donduran ve Kur'an anlaşılmasına mahkum eden bu anlayış değişmedikçe Kur'an'ı anlamak mümkün olmayacaktır.

Bu yaklaşım günümüzde o kadar yaygın ki , Kur'an'a olan yaklaşımlarını o kadar fazla etkileyecek boyuta varmıştır ki, ilmiyle temayüz etmiş kişilerin dahi kalbine "acaba böyle midir?" şüphesi düşmektedir.

Halbuki en düz mantık bile, Allah'ın doğruluğa erdirmek için bir hidayet rehberi olarak gönderdiği hikmetlerle dolu kitabının, insanı sapıklığa götürebileceğini kabul etmez.

Kur'an'ın APAÇIK bir kitap olduğunu birçok ayetle ispat etmek mümkün. Ama kısaca Bakara suresinin ayetleri ile belirtmek isterim. Çünkü bu ayet yukarıdaki yaklaşımın yanlışlığını ve bu yaklaşımın çok büyük bir sorumluluğun da açıkça üstlenilmesi demek olduğunu ortaya koymaktadır.

"Andolsun ki, sana apaçık ayetler indirdik. Onları sadece yoldan çıkmışlar inkar eder"

(Bakara – 99)

"Gerçekten indirdiğimiz belgeleri ve doğru yolu Kitapta insanlara açıkladıktan sonra, gizleyen kimseler var ya, onlara hem Allah lanet eder, hem lanetçiler lanet eder, / ancak tevbe edenler, ıslah olanlar ve gerçeği ortaya koyanlar müstesna; işte onların tevbesini kabul ederim. Ben, tevbeleri daima kabul ve merhamet ederim. / İnkâr edip de o halde ölenler var ya, işte, Allah'ın, meleklerin, insanların hepsinin laneti onlarıdır. / Lanette temellidirler, onlardan azab hafifletilmez ve onların azabı geciktirilmez." (Bakara 159-160-161-162)

Kur'an'ın anlaşılır ve açık bir kitap olduğunu söyleyen Allaha rağmen, "biz bu kitabı anlayamayız" düşüncesine sahip olanlar, bilinçsizce Allah'a iftira etmektedirler. Allah, kendisine bu tür iftirada bulunanları zalim olarak nitelendirmektedir: "Allah'a karşı yalan uyduranlardan daha zalim kim?"(11Hud 18)

Kur'an kendisinin açık ve anlaşılır bir kitap olduğunu şu ayetlerle açıklamaktadır:

"Biz bu Kur'an'ı Allah'a karşı gelmekten sakınanları müjdelemen ve inatçı milleti uyarman için senin dilinde indirerek kolaylaştırdık" (19 Meryem-97)

"Andolsun ki Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık* Öğüt alan yok mudur?" (54 Kamer -17)

"Biz onu anlayasınız diye, Arapça bir Kur'an olarak indirdik" (12 Yusuf- 2)

Bilmeyenler dediler ki: Allah bizimle konuşmalı ya da bize bir ayet (mucize) gelmeli değil miydi?

Onlardan öncekiler de işte tıpkı onların dediklerini demişlerdi. Kalpleri (akılları) nasıl da birbirine benzedi? Gerçekleri iyice bilmek isteyenlere ayetleri apaçık gösterdik. " (2 Bakara – 118).

"Andolsun ki Biz bu Kur'an'da türlü türlü örneği gösterip açıkladık. İnsan amma da çok tartışıyor" (18 Kehf – 54).

"İşte böylece Kuran'ı apaçık ayetler, olarak indirdik. Allah, şüphesiz, dilediğini doğru yola eriştirir" (22 Hac – 16). "Andolsun ki biz size açık açık bildiren âyetler, sizden önce yaşayıp gitmiş olanlardan örnekler ve takvaya ulaşmış kimseler için öğütler indirdik." (24 Nur-34).

Elif lam, Ra Bu bir kitap'tır ki, hikmet sahibi, her şeyden haberi olan Allah tarafından ayetleri kesin kılınmış sonra da uzun uzadıya açıklanmıştır" (11 Hud – 1)

"Bu indirip, hükümlerini kesinleştirdiğimiz suredir. Öğüt alasınız diye onda apaçık ayetler indirdik" (24 Nur – 1). "Doğrusu bu Kur'an sana ve ümmetine bir öğüttür, ondan sorumlu tutulacaksınız" (Zuhruf-44).

"Biz o Kur'an'ı senin dilinle kolaylaştırdık ki düşünüp öğüt alsınlar" (44 Duhan 58)

"Böylece ayetleri uzan uzadıya açıklıyoruz ki, suçluların yolu belli olsun" (6 Enam 55)

"İşte Rabbinin doğru yolu budur. Biz öğüt alanlar için ayetleri geniş geniş açıkladık" (6 En'am 126)

"Elif, Lâm, Râ. Bunlar kitabın ve apaçık bir Kur'an'ın âyetleridir. ' (15 Hicr 1)

Kur'an'da bu ayetlere benzer daha birçok ayet bulunmaktadır. Bu ayetlerde de görüldüğü gibi Kur'an kendisinin anlaşılır olduğunu söyleyerek "Biz onu anlayamayız diyenleri yalanlamış olmuyor mu?

Öyle ya! Kur'an mı doğru söylüyor? yoksa "onu anlayamayız" diyenler mi? Kur'an'ın ortaya koyduğu bu gerçeğe rağmen, "anlayamayız" anlayışını sürdürenler ancak akletmeyenlerdir. Akletmeden inanma ise "körü körüne" bir inanmadır ki böyle bir inancın hiç bir değeri yoktur. Geçerli ve gerçek inanma, bilerek inanmadır. Zira Rabbimiz, kendisine körü körüne değil, bilerek inanmamızı istemektedir. Zira Yunus Suresi

100. Ayette Allah ne diyor? Hem Allah'ın (akıl ve irade vermek suretiyle gerçekleşen) izni olmasaydı, hiçbir insan imana eremezdi! Ve O aklını kullanmayanları pislığe mahkum eder!

Düşünmeli değil miyiz; Allah anlayamayacağımız bir kitabı ne diye bize göndersin? Anlamadığımız bir kitabı gönderip te bizi sorumlu tutar mı hiç ? Bu Allah'ın adaletine yaraşır mı? Eğer öyle olsaydı o zaman anladığımız bir kitap olmadığı için senin doğru yolunu öğrenemedik, demeye hakkımız olmaz mı? Allah Kullarına zorluk dilemediğine göre ne diye anlayamayacakları bir kitabı göndersin?

Kur'an'ın ortaya koyduğu gerçek odur ki Allah biz kullarına, kitabını anlayacak düzeyde akıl vermiş, kitabını da aklımız düzeyinde anlaşılır olarak indirmiştir. Kur 'ani ancak akıllı olmayanlar anlamaz. Akıllı olmayanlar ise zaten sorumlu değildir. Kur'an'a tabi olunmadan Allah'a kul olunmaz; Allah'a kul olmak isteyen ise O'nun gönderdiği Kitab'ı bilmek zorundadır. Kitabı bilmek anlamayı, anlamak da okumayı gerektirir. Allah'a giden yolda Kur'an'ı hayatına rehber edinmeyen kimse serapları (din adına uydurulmuş bid'at ve hurafeleri) gerçek yerine koymuş olur.

Serap ise sadece yanıltıcı bir görüntüdür. Serap ve gerçek birbirinden ne kadar uzak ve farklı şeyler ise Kur'an'a, Kur'an'ın yerine insanın rehberliğine sunulan şeyler de birbirinden o kadar farklı ve uzaktır. Ve seraplarla aldatılan Müslümanlar, Kur 'an'a yönelmedikleri sürece bu aldanışın içinde yaşamlarını tüketeceklerdir.

En önemli hasar şüphesiz ki, bireyin öncelikli ve mutlak olarak kendisini ilgilendiren, din ile ilgili yaklaşımları sorgulayabileceği yegane kaynağın elinden alınmış olmasıdır. Kavrayışlı bir zihin için bu durum başka açıklamaları gerektirmeyecek kadar açık bir tehlikedir.

Abdestsiz Kur'an'a dokunulmaz gibi ek yasaklarla da bireyin Kur'an ile ilişkisi arasına engeller konulmuş. Müslüman toplumu zaten okumuyor. Bir de abdestsizsen Kur'an'a dokunulmaz denilince artık hiç dokunmuyor. Dokunulmayacak bir kitap hale getirdiler. Zaten okumuyordu. Şimdi de mazeret sunuyor, Abdestim yok diye. Bu Kur'an'ı antika bir eser haline getirmekten başka bir şey değildir. Halbuki Kur'an dokunulsun diye indirilmiş bir kitaptır. Zira Kur'an'da, Kur'an okumak için tek şart vardır: Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınmak. Bu akleden kalbe abdest aldırmaştır.

Kur'an adına ve fakat Kur'an'sız bir hayatı yaşamanın çelişmesini anlamak ve görmek ve bu gerçeği bütün bir insanlığa ulaştırmak ve Kur'an'ı yeniden Müslümanların rehberliğine geçirmek kurtuluşumuz için tek yoldur. Evet, bizi Allah'ın dininden, Kur'an'dan ayırarak uzaklaştırdılar. O halde yeniden dine dönmek, dinî Allah'a has kılmak için Kur'an'a dönmeliyiz.

Kur'an'dan daha iyi ve doğru rehber olmadığına göre Onun rehberliğine teslim olmalı değil miyiz? Bir yandan Rehberimiz Kur'an'dır diyeceğiz diğer yandan da Onun içinde olanı bilme gereğini duymayacağız. Onu okuyup anlama çabası içinde olmadıkça bize asla rehberlik etmeyecektir. Çünkü, Onu rehber edinmenin şartı ne dediğini anlamaktır.

"Alimlere uymaktan başka yol yoktur, nasıl olsa onlar biliyorlar, bize de onlara uymak düşer" diyerek, Kur'an'ın yerine onların din anlayışlarına uymuş oluyoruz.

Böyle bir görüşe doğru demek, beraberinde şu soruları cevaplamayı da getirmektedir: Bu, islam'ı kişilerin tekeline vermek değil mi? Bu, kişiler sayınca din ve kitabın ortaya çıkması demek değil mi? Eğer Kur'an'ı anlamayı yukardaki şarta bağlı görürsek bu bir çelişki olur. Böylesi bir çelişkiyi İslam'a mal etmeye kimsenin hakkı yoktur.

Peki Allah hiç kullarına haksızlık yapar mı? Elbette ki yapmaz. Zira Allah adildir. Bu Allah'ın adaletine sığınmaz. Rahman ve Rahim olan Allah yüce kur'an'da demiyor mu ki:

"Anlayasınız diye Kitap ta her şey açık açık izah ederek kolaylaştırdım". "Hiç kimseye taşıyabileceğinden fazla yük yükledim": "inanıp iyi işler yapanlar, -ki hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yapmasını yüklemeyiz işte onlar cennet halkıdır, onlar orada ebedi kalacaklardır" (Araf - 42).

Kur'an, ilmi ve bilgisi ne olursa olsun, kendisine bağlanan herkesi en doğruya iletecek bir rehberdir. O'na teslim olan, Allah'ın kopmaz ipine tutunmuş olur. Kur'an, Allah'ın, tutulsunlar diye kullarına uzattığı iptir, İpi Allah'ın ipinden daha sağlam olan kim vardır? Ne kadar garip bir şeydir ki; Kur'an'ı yüceltmek adına bizim hayatımızdan çıkardılar. Kur'an'a dayanmayan bir hayat, nasıl İslam olarak nitelenebilir? Bu konuyu çok iyi düşünmek zorundayız ki, Allah'ın Kitabına dönmekten başka çıkar yol olmadığını iyice anlayabilelim.

Kur'an'ın açık ve anlaşılır olduğunu söyleyen Allaha rağmen siz anlayamazsınız anlamanız da gerekmez

anlayanlara uyun yeter diyenler, hesap günü bizim yerimize hesap verebilecekler mi?

Bir takım kimselerin Kur'an'ı anlayamazsınız diyerek Kur'an'la aramıza girmelerine izin verirsek, Kitapla aramızda engel oluşacağından imtihanı kaybedenlerden olmaz mıyız? Hepimizin imtihan kitabı Kur'an'dır. Herkes Kur'an'dan imtihan çekilecektir. Kim ki imtihanı vermek istiyorsa bu Kitaba çalışmak zorundadır.

Zira Kur'an'ın ilk indiği toplumda böylesi engeller yoktu. Bu engeller tarihi süreç içinde oluşan yanlış anlayışlardan kaynaklanan engellerdir. Yoksa Kitabın kendisinden kaynaklanan engeller değildir. Kitapla, aramızda iletişim kurmada oluşan bu engeller, Kitabı gereğince anlamamızda aşılması ve yok edilmesi şart olan engellerdir.

Çözüm ise her Müslüman bireyin şahitliğini, lafzî olmaktan çıkarıp Kur'an'ı bizzat anlayarak bilgiye dönüştürmesidir. Kur'an'ı anlamanın önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır. Bireyin Kur'an'a yaklaşmasına engel olacak en ufak maddi - manevi bidatleri yaşatmanın büyük bir vebal olduğunu yukarıdaki ayetler, Müslüman, münafık, müşrik, kâfir ayrımı yapmadan çok açık bir şekilde ifade etmektedir...